

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 06121-12/2020/14

Datum: 30. 11. 2020

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, Stegne 7, Ljubljana (v nadaljevanju: agencija), na podlagi četrtega odstavka 135. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUP) in prvega odstavka 109. člena Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06-UPB1, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZMed) v postopku inšpekcijskega nadzora nad izpolnjevanjem zakonskih obveznosti iz 99. člena ZMed, izdaja zavezancu RTV SLOVENIJA, Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa generalni direktor Igor Kadunc, po uradni dolžnosti naslednji

SKLEP

1. Postopek inšpekcijskega nadzora zoper zavezanca RTV SLOVENIJA, Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana, voden pod št. 06121-12/2020, **se ustavi**.
2. Posebni stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Agencija, ki je na podlagi prvega odstavka 109. člena ZMed pristojna za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem določb ZMed, je po uradni dolžnosti zoper zavezanca RTV SLOVENIJA, Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: zavezanec), začela postopek inšpekcijskega nadzora v zvezi z domnevno kršitvijo 99. člena ZMed, ki določa, da novinarji in voditelji televizijskih poročil ne smejo nastopati v oglaševanju.

Prvi odstavek 21. člena ZMed določa, da je novinar po tem zakonu oseba, ki se ukvarja z zbiranjem, obdelavo, oblikovanjem ali razvrščanjem informacij za objavo prek medijev in je zaposlena pri izdajatelju, ali pa samostojno kot poklic opravlja novinarsko dejavnost (samostojni novinar).

V skladu z 11. točko 3. člena Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15, v nadaljevanju: ZAvMS) kot predpisa, ki se uporablja za televizijsko oglaševanje na podlagi določbe drugega odstavka 50. člena ZAvMS, ki določa, da se z dnem uveljavitve tega zakona za

Stegne 7, p.p. 418, 1001 Ljubljana, telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01, e-naslov: info.box@akos-rs.si, www.akos-rs.si, davčna št.:10482369

ponudnike oziroma za avdiovizualne medijske storitve prenehajo uporabljati med drugim določbe 46. člena ZMed v zvezi z oglasi, pomeni televizijsko oglaševanje vsako obliko sporočila, ki ga fizična ali pravna oseba predvaja v zameno za plačilo ali drugo podobno nadomestilo ali z namenom samooglaševanja in ki zadeva trgovino, poslovno dejavnost, obrt ali stroko ter želi v zameno za plačilo spodbuditi preskrbo z blagom in storitvami, vključno z nepremičninami, pravicami in obveznostmi. Oblike televizijskega oglaševanja so oglasi, informativno oglaševanje, samooglasila, plačana video obvestila in druge oblike televizijskega oglaševanja, ki jih v svojem splošnem aktu opredeli agencija.

Na podlagi prvega odstavka 50. člena ZMed je izdajatelj odgovoren za skladnost oglasa z določbami tega zakona.

Agencija je kot pristojni organ dne 2. 3. 2020 naredila analizo lastnih posnetkov televizijskih programov Planet TV na dan 22. 3. 2019 v trajanju od 18:43:54 do 18:46:34 ure in Televizija Slovenija 2 /SLO2/ na dan 17. 3. 2019 v trajanju od 18:43:30 do 18:44:11 ure in ugotovila, da novinar ... nastopa v informativni programski vsebini (poročilih) pod nazivom »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o., Stegne 19, Ljubljana, in v televizijskem oglasu zavezanca »Zavarovalnica Triglav, novorojenček, družina v porodnišnici«. Navedeni oglas je bil dne 17. 3. 2019 v televizijskem programu Televizija Slovenija 2 /SLO2/ objavljen v posebnem oglaševalskem bloku med 18:43:08 in 18:45:10 uro, ki je bil optično in zvočno jasno ločen od drugih programskih vsebin. Zadevni televizijski oglas povzame dogajanje v družini novinarja ... od rojstva hčere Tie v ljubljanski porodnišnici pred desetimi leti do danes, ko ta v domači kuhinji skupaj z mamo Ines sodeluje pri kuhanju. Celoten televizijski oglas komentira novinar ..., ki se tudi fizično večkrat pojavlja v samem oglasnem sporočilu. Prav tako se tega dne 17. 3. 2019 ob 18:44:02 uri izpiše njegovo ime in priimek. V oglasu sta imenovani njegova hčerka Tia in žena Ines. Pri tem pa nista navedena njuna priimka. V oglasu poleg navedenih nastopata še ženski in moški lik, pri katerih pa ni navedenih osebnih imen, vendar skupaj delujejo kot družina. Na koncu televizijskega oglasa gledalec izve za oglaševalca oziroma naročnika oglasa Zavarovalnico Triglav in njen produkt Življenjskega zavarovanja za primer smrti. Iz posnetka televizijskega oglasa tudi ni razvidna oznaka brezplačne objave v smislu 12. točke 3. člena ZAVMS. Po ugotovitvah agencije se je navedeni televizijski oglas »Zavarovalnica Triglav, novorojenček, družina v porodnišnici« predvajal v času od 25. 2. 2019 do 18. 3. 2019 v televizijskih programih različnih izdajateljev. V tem času predvajanja zadevnega televizijskega oglasa je novinar ... poslovno sodeloval z navedenim izdajateljem Planet TV d.o.o. iz Ljubljane, kar je agencija ugotovila kot navedeno iz lastnih posnetkov televizijskega programa Planet TV, saj je ... opravljal delo novinarja v informativni programski vsebini »Danes« izdajatelja Planet TV d.o.o. Dne 22. 3. 2019 je v zadevni programski vsebini pripravil športni prispevek v zvezi s Svetovnim pokalom v Planici 2019 v trajanju 18:43:54 do 18:46:34 ure. Novinar ... se v prispevku pogovarja z vodjem tekmovanja o dosežkih naših reprezentantov, možnosti osvojitve medalj v ekipnem delu tekmovanja in jutrišnjih vremenskih razmerah na letalnici. Agencija je na podlagi vpogleda v poslovni register Slovenije, objavljen na AJPES, ugotovila, da ima novinar ... od 1. 10. 2013 odprt Televizijsko novinarstvo, ... s.p., in sicer je kot njegova glavna dejavnost navedena

umetniško ustvarjanje, v okvir katere se uvršča dejavnost samostojnih novinarjev.

Agencija je zaradi ugotovitve vseh dejstev in okoliščin zavezanca z dopisom št. 06121-12/2020/2 seznanila z vsemi zgoraj ugotovljenimi dejstvi in okoliščinami ter predložila posnetke v zvezi z domnevno storjeno kršitvijo zakonskega določila 99. člena ZMed. Zavezanec je bil pozvan k podaji pisne izjave v zvezi s predmetom nadzora. Agencija je zavezanca obvestila o vseh pisnih izjavah stranskega udeleženca iz nadaljevanja. Enako je agencija o pisnih izjavah v zvezi s predmetom nadzora obvestila stranskega udeleženca.

Agencija je dne 2. 7. 2020 prejela pisno izjavo zavezanca, ki se vodi pod št. 06121-12/2020/3. V njej je zavezanec navedel, da v primeru objave oglasa, v kateri nastopa novinar v informativni programski vsebini pri drugem izdajatelju TV medija, to ni odgovornost zavezanca, kar utemeljujejo z navedbami iz nadaljevanja. Sankcijo v zvezi z domnevno kršitvijo 99. člena ZMed v povezavi z 138. člena tega zakona nosi novinar in ne izdajatelj medija, saj se z globo od 400 do 1.300 eurov kaznuje za prekršek novinarja ali voditelja poročil, ki sodeluje pri oglaševanju. Za kršitev prvega odstavka 99. člena ZMed, ki je prepovedana določba, je zato odgovoren novinar. V zvezi s kršitvijo prvega odstavka 50. člena ZMed, ki ga subsidiarno navaja agencija, pa zakon ne predvideva sankcije. V zvezi z domnevno kršitvijo 99. člena ZMed je zavezanec še navedel, da po drugih elementih odgovornosti ne more odgovarjati, saj ne razpolaga s podatki o delovnem oziroma poslovnem razmerju nastopajočih v oglasih. Niti do teh ni mogel priti, saj za to ni ustreznih pravnih podlagi zaradi varstva osebnih podatkov iz naslova delovnega razmerja. Zavezanec v zvezi z dejavnostjo novinarja je nadalje pojasnil, da so te določene v Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008), pri čemer je iz javne objave razvidno, da ima ... s.p. registrirano opravljanje dejavnosti umetniškega ustvarjanja (R90.030), ki v prvi vrsti obsega dejavnost samostojnih upodablajočih umetnikov kot tudi samostojno novinarstvo. ... ni zasledil niti v razvidu samostojnih novinarjev. Zavezanec se je spraševal in hkrati predvideval, da ta z izdajateljem Planet TV d.o.o. nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi. Iz javno dostopnih podatkov statusa ... ni mogel z gotovostjo določiti. Prav tako ni imel vpogleda v stanje, ali je bil oglas morebiti posnet pred ali po prenehanju izvajalčevega statusa novinarja. Zavezanec je dodal, da ... ne pozna niti z njim niso nikoli sodelovali. V zaključku pisne izjave zavezanec je še navedel, da je pri pregledu ZMed ugotovil, da agencija na podlagi določb 109. člena ZMed ne more obravnavati in ugotavljati skladnosti ravnanj po 50. členu ZMed.

Agencija mora ves čas postopka po uradni dolžnosti skladno z 44. členom ZUP skrbeti, da so v postopku udeleženi vsi, na katerih pravice ali pravne koristi bi lahko vplivala odločba. Agencija je na podlagi tega družbi Zavarovalnica Triglav, d.d., Miklošičeva cesta 19, Ljubljana (v nadaljevanju: stranski udeleženec) posredovala vabilo št. 06121-12/2020/4 skladno z 142. členom ZUP in poziv k izjasnitvi št. 06121-12/2020/8 skladno z 9., 138. in 146. členom ZUP v okviru predmetnega inšpekcijskega postopka kot stranskemu udeležencu, saj je bil naročnik navedenega televizijskega oglasa. Stranski udeleženec se je vabilu odzval in posredoval svojo pisno izjavo, ki se vodi pod št.

06121-12/2020/11. V pisni izjavi z dne 22. 6. 2020 je stranski udeleženec navedel, da ni vedel oziroma ni mogel vedeti, da ... opravlja dejavnost televizijskega novinarstva, zato s svojim ravnanjem ni niti naklepno niti iz malomarnosti kršil predpisa. V sklopu pogodbe, sklenjene z družbo ... d.o.o. iz Ljubljane (v nadaljevanju: ...) je ... opravljal trženjsko komunikacijske aktivnosti. Televizijski oglas je bil naročen na podlagi aneksa k tej pogodbi, s katerim se je ... zavezal, da bo izvedel oglaševalsko kampanjo, katere del je bil sporen televizijski oglas. Ideja je bila, da se v oglasih najprej prikaže resnični video posnetek družine izpred več let in se nato še dodatno posname posnetek te družine v času snemanja oglasa v letu 2018. Televizijski oglas je bil zasnovan, da prikazuje družine v preteklosti in danes. Zavezanec je potrdil zgodbo in naloga ... je bila najti tri družine, ki bodo zadostile tem pogojem. Dejanski izbor igralcev je opravilo podjetje ... d.o.o. iz Domžal na podlagi pogodbe s ... Na izbor se je prijavila družina ..., ki je bila nato tudi izbrana, ker je bila edina, ki se je strinjala z uporabo njihovega posnetka o rojstvu otroka v porodnišnici v televizijskem oglasu. Stranski udeleženec je v zvezi s tem poudaril, da niti sami kot naročniki oglasa niti podizvajalci niso iskali igralcev ali konkretnih oseb, ampak družine z dokumentarnimi posnetki, ki so jih bili pripravljene objaviti (soglasje z dne 25. 8. 2018 in soglasje za objavo podatkov z dne 20. 12. 2018). Nihče od udeleženih ni angažiral ... kot posameznika, prav tako se je ta prijavil kot del družine ... ni nastopal kot novinar, niti sam ni nikoli navedel, da se s to dejavnostjo ukvarja, zato nihče ni vedel za njegov poklic. ... pa je bil seznanjen, da nastopa v oglaševalske namene, vendar se je s sodelovanjem v oglasu brez pridržkov strinjal. Pojasnil je še, da od nikogar izmed udeleženih ni dobil obvestila, da za kogarkoli od nastopajočih obstajajo razlogi, da v oglasu ne bi smeli nastopati, ob pregledu oglasov pa niso opazili nobene medijsko izpostavljene osebe. Nihče od udeleženih v postopku kreiranja in odobritve oglasa ni v ... prepoznal novinarja, niti on sam s tem kogarkoli seznanil.

Agencija je tako zavezanca kot stranskega udeleženca seznanila z njunima izjavama (dokument št. 06121-12/2020/9, št. 06121-12/2020/12 in št. 06121-12/2020/13) in pri tem ugotovila, da si izjavi vsebinsko ne nasprotujeta, zato se bo v nadaljevanju opredeljevala v pretežnem delu do navedb zavezanca, zoper katerega se vodi predmetni inšpekcijski postopek.

Agencija je ugotovila, da ni dvoma, da je ..., ki opravlja delo novinarja po 21. členu ZMed, nastopal v televizijskem oglasu, ki se je predvajal v televizijskem programu zavezanca, kot tudi dejstvo, da je v času snemanja in predvajanja televizijskega oglasa opravljal delo novinarja. Sporno pa je dejstvo, ali je zavezanec vedel ali mogel vedeti, da je ... novinar pri izdajatelju Planet TV d.o.o. na podlagi javno dostopnih podatkov, saj kot je izjavil zavezanec, z njim ni nikoli poslovno sodeloval in ga ne pozna. Agencija v zvezi s tem pojasnjuje, da je podatek v zvezi z opravljanjem dejavnosti na podlagi podatkov AJPEŠ javen. Agencija je na ta način ugotovila, da ima ... od leta 2013 odprto Televizijsko novinarstvo, ... s.p., in sicer je kot njegova glavna dejavnost navedena umetniško ustvarjanje, v okvir katere se uvršča dejavnost samostojnih novinarjev, kar je ugotovil tudi že zavezanec. Pri tem pa agencija dodaja, da po Standardni klasifikaciji dejavnosti ni med glavnimi dejavnosti samostojnega novinarstva, zato je potrebno ob registraciji s.p. kot glavno dejavnost navesti umetniško ustvarjanje.

Razvid novinarjem, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, pa ne gre zamenjevati z dejavnostjo novinarstva posamezne pravne osebe, saj zakonodaja omogoča, da se kot samostojni novinar vpiše fizična oseba, ki želi uveljavljati določene pravice s področja delovnopravne zakonodaje, nikakor pa ta vpis ni pogojen z ustanovitvijo pravne osebe kot nujne predpostavke za delovanje novinarja, kar pomeni, da lahko novinar ustanovi pravno osebo, vendar za to ni potreben vpis v razvid medijev prisojnega ministrstva, kar tudi predstavlja konkreten primer novinarja. Agencija se strinja s pisno izjavo zavezanca, da podatka v zvezi s poslovnim sodelovanjem novinarja ... in izdajateljem Planet TV d.o.o. iz Ljubljane ni mogoče ugotoviti na podlagi javno dostopnih podatkov kot tudi dejstva v zvezi z njegovo zaposlitvijo pri navedenem izdajatelju. Prav tako do teh podatkov ni mogoče dostopati, saj so predmet zasebnih listin, ki jih varuje zakonodaja s področja varstva podatkov. Agencija je na podlagi pogodb o poslovnem sodelovanju, ki jih je pridobila s strani izdajatelja ... d.o.o. ugotovila, da novinar ... ni zaposlen pri zavezancu, vendar z njim poslovno sodeluje, zato verjame pisni izjavi zavezanca, da sam z njim ni nikoli sodeloval, in da ga ne pozna. Agencija pa se ne strinja z izjavo zavezanca, da za kršitev določbe prvega odstavka 99. člena ZMed ni odgovoren, ker določba 138. člena ZMed predvideva globo le za novinarja in zato, ker 50. člen ZMed ne predvideva nikakršne sankcije. Agencija v zvezi s tem ugotavlja, da vodi v zvezi z domnevno kršitvijo 99. člena ZMed inšpekcijski postopek, ki je v prvi vrsti namenjen ureditvi stanja in ne izrekanju glob, ker se o tem odloča v drugem, prekrškovnem postopku. O vodenju inšpekcijskega postopka pa je agencija zavezanca seznanila z obvestilom št. 06121-12/2020/2. Določba prvega odstavka 50. člena ZMed ne more predpisovati sankcije, ker določa na splošno odgovornost izdajateljev v zvezi z zakonitostjo oglasa po določbah ZMed. Po 7. točki 3. člena ZAvMS je izdajatelj televizijskega programa fizična ali pravna oseba, ki je registrirana za izvajanje televizijske dejavnosti, in ki izvaja televizijsko dejavnost na podlagi in v skladu z dovoljenjem za izvajanje televizijske dejavnosti, kot ga določa zakon, ki ureja medije, zato je tudi nosilec pravne odgovornosti. Na podlagi navedenega je poleg novinarja, ki lahko vpliva na sodelovanje v televizijskem oglasu, odgovoren za zakonitost oglasa tudi izdajatelj, ki ta oglas predvaja v lastnem televizijskem programu. Na enak način bi izdajatelj nosil odgovornost za predvajanje oglasa, ki bi promoviral alkoholne pijače, saj so tovrstni oglasi z medijsko zakonodajo prepovedani. Odgovornost izdajatelj po prvem odstavku 99. člena v povezavi s 50. členom ZMed je po svoji naravi objektivna odgovornost, saj izdajatelj odgovarja za dejanja novinarja, druge osebe. Pri tem pa je ključno dejstvo, ki ga je agencija ugotovila na podlagi izvedenega dokaznega postopka, da zavezanec novinarja ne pozna, saj ni bil pri njem zaposlen oziroma z njim sodeloval, kar potrjujejo pogodbe o poslovnem sodelovanju novinarja in izdajatelja ... d.o.o., ki kot navedeno niso javno dostopne. V kolikor bi zavezanec novinarja poznal, bi lahko ugotovil, da oglas ni v skladu z določbo prvega odstavka 99. člena ZMed, v nasprotnem primeru pa te odgovornosti zavezanec ne more prevzeti in posledično ta ni odgovoren za nastalo kršitev. Enako je moč ugotoviti tudi v primeru stranskega udeleženca, ki novinarja ... ni poznal, prav tako ni vedel oziroma mogel vedeti, da poslovno sodeluje z izdajateljem ... d.o.o. iz Ljubljane, saj ga ta ni o tem obvestil pred začetkom snemanja televizijskega oglasa, prav tako pa omenjene pogodbe niso javne listine. Ne glede na to pa bi stranski udeleženec po tem, ko je bil seznanjen s sporno vsebino zadevnega televizijskega oglasa, moral z

njegovim predvajanjem prenehati in o tem obvestiti ..., s katerim poslovno sodeluje na področju tržno komunikacijskih aktivnosti.

Ker se postopek inšpekcijskega postopka začne in vodi v javnem interesu, v temu primeru z namenom, da pristojnim organom ugotovi odgovornost v zvezi s kršitvijo prvega odstavka 99. člena ZMed, agencija glede na ugotovljeno zaključuje, da nadaljnje vodenje inšpekcijskega postopka ni več potrebno, saj zavezanec ni odgovoren za nastalo kršitev. Na podlagi vsega navedenega je agencija skladno s četrnim odstavkom 135. člena ZUP, ki določa, da lahko organ postopek začel po uradni dolžnosti ustavi, odločila tako, kot izhaja iz prve točke izreka tega sklepa.

Agencija je v postopku ugotovila, da posebni stroški postopka niso nastali niti jih ni uveljavljal sam zavezanec oziroma stranski udeleženec, zato je na podlagi 118. člena ZUP v povezavi s prvim odstavkom 113. členom tega zakona odločila tako, kot izhaja iz druge točke izreka tega sklepa.

V skladu s tretjim odstavkom 191. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, z vsemi nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZEKom-1) je ta sklep dokončen.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper ta sklep je v skladu s 192. členom ZEKom-1 mogoče sprožiti upravni spor v roku tridesetih (30) dni od njegove vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana.

Odgovorna oseba
Mojca Budimir
Pooblaščenca uradna oseba agencije

Vročiti:

- RTV SLOVENIJA, Kolodvorska ulica 2, 1000 Ljubljana, osebno,
- ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d., Miklošičeva cesta 19, 1000 Ljubljana, osebno.